

AAFRIKA ESIMENE NAISPRESIDENT – ELLEN JOHNSON SIRLEAF

Materjali autor: Maarja Tinn

KOOLIASTE:	IV kooliaste
AINETUND:	Inglise keel, teema „Inimene ja ühiskond”
LÕIMING:	Ühiskonnaõpetuse II kursus, teema „Maailma areng ja maailmapoliitika”
ÕPITULEMUSED:	Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt sõnaraamatuid, internetti), et otsida vajalikku infot; • seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte kui ka teiste valdkondade teadmistega; • oskab korduste vältimiseks kasutada mitmekesisist sõnavara (nt sünonüümid).
TUNNI PIKKUS:	45 min
ABIMATERJALID:	<ul style="list-style-type: none"> • Video: filmi „Libeeria raudsed leedid” tutvustav video. Kättesaadav aadressilt: https://maailmakool.ee/filmikogu/libeeria-raudsed-leedid/ • ALLIKAS 1. Ellen Johnson Sirleaf (snd 1938) • TAUSTMATERJAL. Abiks õpetajale
SISSEJUHATUS: 7 min	Õpilased vaatavad filmi „Libeeria raudsed leedid” tutvustavat videot ning vastavad selle põhjal järgmistele küsimustele: <ul style="list-style-type: none"> • Nimetage kaks probleemi, mille leevendamisega Ellen Johnson Sirleaf pidi presidendina tegelema hakkama. • Millise hüüdnimega Ellen Johnson Sirleafi kutsuti? Keda maailma liidritest on veel nii kutsutud? Filmi tutvustav video: https://maailmakool.ee/filmikogu/libeeria-raudsed-leedid/
ÕPPIMINE: 30 min	Individuaalne töö (20 min) <ul style="list-style-type: none"> • otsige ingliskeelsed vasted tekstis paksus kirjas märgitud sõnadele, väljenditele ja nimedele. Paaristöö (10 min) – võrrelge paarilisega individuaalse töö tulemusi. <ul style="list-style-type: none"> • Kas on erinevusi? • Kui jah, siis kas tegu on tõlkevea või pigem sünonüümiga?
KOKKUVÕTE: 8 min	Individuaalne töö <ul style="list-style-type: none"> • kirjutage teemantluuletus (vt TAUSTAMATERJAL) Ellen Johnson Sirleafist (5 min). Õpetaja palub tunni lõpus 3–5 õpilasel oma luuletused klassile ette kanda.

ALLIKAS 1:

Foto 1. Ellen Sirleaf Johnson.
Allikas: https://et.wikipedia.org/wiki/Fail:Ellen_Johnson-Sirleaf_April_2010.jpg

Joonis 1. Libeeria kaart.

Ellen Johnson Sirleaf

Ellen Johnson Sirleaf (sündinud 29. oktoobril 1938 Libeerias, Monrovia linnas)

Oli aastatel 2006–2018 **Libeeria president**, ühtlasi esimene naispresident Aafrikas.

Kuigi Sirleaf Johnsoni vanemad sündisid **vaesusesse**, oli Elleni lapsepõlv juba **privilegeeritud**. See võimaldas tal omandada haridust esmalt Libeerias, seejärel USAs, lõpetades muuhulgas ka Harvardi ülikooli. Tema isa oli **parlamendi liige** ja abikaasa töötas valitsuses, mistõttu poliitika ei olnud Ellenile võõras.

Ellen Sirleaf Johnson abiellus juba 17-aastaselt ja nende perre sündis 4 poega. **Sellele vaatamata** oli Ellenil võimalik reisida USAsse oma haridusteel jätkama, elatades end ettekandja ja poemüüjana töötades. 1961. aastal lahutas Ellen oma abikaasast mehe **vägivaldsuse** tõttu.

Sirleaf Johnson töötas ennast Libeeria valitsuses üles **rahandusministriks**, kuni oli sunnitud riigist lahkuma 1980. aastal toimunud **coup d'état** tõttu, mis tõi võimule Samuel K. Doe. Nii enne 1989. aastal lahvanud vägivaldseid **sisekonflikte** kui ka nende ajal (kokku kaks kodusõda ja 20 aastat), tegi ta märkimisväärsed pingutusi, et demokraatlikul viisil **võimule pääseda**, naastes korduvalt Libeeriasse, ent olles **sunnitud** taas mitmel korral **põgenema**. Mõnda ega oli Sirleaf Johnson ka vanglas, kuid olles juba siis rahvusvahelist tuntuks kogunud, pääses ta tänu **rahvusvahelise kogukonna sekkumisele**. Selle aja jooksul asendus üks **diktaator**, Samuel K. Doe, teise diktaatori, Charles Tayloriga. Viimasele on nüüdseks **rahvusvahelise kriminaalkohtu** otsusega mõistetud 50 aastat vangistust üheteistkümne **sõja- ja inimsusvastase kuriteo** toime panemises.

2002. aastal naasis Sirleaf Johnson jätkuvalt vägivaldsetes sisekonfliktides vaevlevasse Libeeriasse, et organiseerida Taylorile **poliitilist opositsiooni**. Järgnenud aastal loobus Taylor lõpuks **rahvusvahelise surve** tulemusel oma positsioonist. Temast jäi maha kahest kodusõjast läbi käinud ning **poliitiliselt ja majanduslikult laastatud** Libeeria. 2005. aastal korraldati esimesed demokraatlikud valimised, mille võitjaks oli Ellen Johnson Sirleaf ehk Ma Sirleaf või Raudne Leedi, nagu **kaasmaalased** teda kutsuvad. 2011. aastal valiti ta **ametisse tagasi**.

Ellen Johnson Sirleafi suurim panus juhina oli Libeeria **välisvõla** vähenemine, mis tema ametisse astumise hetkel oli 4,9 miljonit USA dollarit. Töötanud karjääri jooksul mõned aastad **Maailmapangas**, oli tal **hea ettevalmistus** riigivõla kustutamise läbirääkimisteks. 2010. aastaks oli

välisvõlg likvideeritud ning Johnson Sirleaf seadis edaspidiseks laenuvõtmisele piirangud, sh kehtestati aastase laenamise ülempiirina 3% SKT-st.

Ellen Johnson Sirleafi ametisoleku ajal tuli palju naisi poliitikasse – Libeeria **valitsuskabinetid** koosnesid suures osas just naistest ning laialdase positiivse mõjuga oli ka tasuta **kohustusliku alghariduse** kehtestamine. Mõnevõrra **vastuolulisemad** on olnud tema „ühe Hiina“ poliitika järgimine ning **vähemuste** jätkuv **diskrimineerimine**, sest ta on keeldunud tühistamast homoseksuaalsust karistavat seadusandlust.

Johnson Sirleaf on siiani rahvusvaheliselt kõrgelt hinnatud president. Ta on pälvinud arvukalt auhindu, millega **tunnustatakse** tema tööd Libeeria **riigi ülesehitamises**, rahu tagamises, naiste panuse tunnustamises ja nende õiguste tagamises. Kõige hinnatum nendest on ilmselt **Nobeli rahupremia** 2011. aastal, mida ta jagab Leymah Gbowee ja Tawakkol Karmaniga.

TAUSTMATERJAL:

Abiks õpetajale

Teemantluuletuse juhised:

ESIMENE RIDA – üks sõna (nimisõna)

Kellest luuletus räägib

TEINE RIDA – kaks sõna (omadussõnad)

Kirjeldad isikut, kellest luuletuses kirjutad

KOLMAS RIDA – kolm sõna (tegevuse kirjeldus)

Millise tegevusega seda isikut kirjeldada?

NELJAS RIDA – neljast sõnast koosnev lause (inimese iseloomu kohta)

Kuidas iseloomustada seda isikut?

VIIES RIDA – üks sõna (esimese rea sünonüüm)

Kuidas veel nimetada seda isikut, kellest luuletus räägib?

